

פרוטוקול מס' 13/א

פגישת ועדת העבודה, שהוקמה ביום ד'
בבסיסון חששון - 23.5.56 בשעה 19

ש.ה.

הנכוחים

- חברי הוועדה:
- ב. אידלסון - היו"ר
 - א. אלמוני
 - ב. צ. הרצל
 - א. כהן
 - ח. מגורי כהן
 - י. דפתי
 - א. שוסטק

מוזמנים: מר בר-ניב - מטעם משרד העבודה
מר קובובי -

סדר היום

- א. אישור תקנות שרת העבודה בדבר הגדלת סכומי הפצויים *הסכומים האמורים*
- ב. הצעת נושאים לדיון בוועדה.

היו"ר ב. אידלסון: אני פותחת את הישיבה.

אבקש את מר בר-ניב להסביר לוועדה מה תוכן ומטענות התקנה אשר מבקשים את חוות דעת הוועדה עליה.

מר בר-ניב:

המדובר הוא בהגדלת הפצויים השנועיים המשתלמים לרגל תאונות עבודה. כיום מסודרים עניני תאונות עבודה ופצויים לרגל תאונות עבודה על ידי חוק הבטוח הלאומי, אולם לגבי תאונות שקרו לפני הראשון באפריל 1954 ממשיכה להיות בחוק פקודת הפצויים לעובדים, מפקודה זו נוקבו תמיד סכומים אנטולוטיים, ולא נקבעה בה כל הצמדה לאינדקס כפי שנקבעה על ידינו בחוק הבטוח הלאומי. עש שנת 1952 מוכרחים היו ללכת בדרך החקיקה כדי להכניס שנוי בסכומי הפצויים, ואילו בשנת 1952 הכנסנו תקון בפקודה על ידי כך ששרת העבודה הורשתה באישור ועדת העבודה של הכנסת, לשנות את סכומי הפצויים בשים לב לתנודות בשכר העבודה. מאז 1952 גבאנו פעמים מספר בפני הוועדה הצעות להתאמת סכומי הפצויים על תאונות עבודה.

המקרים בהם מדובר הם כבר מעטים ביותר, כי הלא הכוונה היא רק לתאונות שארעו לפני תחילתו של חוק הבטוח הלאומי. הסגמה של חברות הבטוח היתה לחסל את כל העניינים שנמצאו בטיפול מקודם וצוותרו אך מקרים מעטים. העלאת סכומי הפצויים לפי הפקודה כרוכה בקשיים רבים, כאשר חברות הביטוח הגטיחו עצמן בזמנו ונקבו בפוליסות את הסכומים הנזמיןליים שהיו קובעים בחוק, כך שאם אנו מעלים את שעור הפצויים לא הן אלא נוחתי העבודה צריכים לכסות את ההפדט מכיסם. בפעם האחרונה הגדלנו את הפצויים בדצמבר 1954 ונקבעו פצויים שנועיים בשעור 26,5 לירות, מכסימום; פצויים במקרי מות מכסימום 5 לירות ובשביל כל ילד תוספת של 2,5 לירות כפול מספר החודשים שנותר עד כי ימלאו לו 18 שנה.

טאחר שבחוק נאמר כי התנודות תהיינה בנים
לב לתנודות בשער העבודה, אנו מוסיפים על בנים אולם אנו מקבלים
מן הלשכה לסטטיסטיקה. הבסיס לחישובים הוא שכרו של פועל בלתי מקצועי
בועשית, תשובה המחלקה לסטטיסטיקה היתה כי יש להעריכות עליית שכרו
של פועל מסוג זה מאז דצמבר 1954 ועד אמצע 1956 ב-12,5% (קודם את
הפרוט של חישובי לשכת הסטטיסטיקה). בהתאם לכך הגדלנו את כל
הסכומים האבסולוטיים ב-12,5% ולפעמים ב-13% על מנת לקבל סכומים
עגולים, לפי זה יש להעלות את הפיצויים השבועיים מ-26,5 ל-30
לירות וכן את שער התשלומים לפי החוק.

א. שוטסקי: רצוני לשאול מהו מספר המקרים להם מתייחס הדבר.

מר בר-ניב: קשה לומר מה מספרם, על כל פנים הוא פחות
במידה ביכרת: עד דצמבר 1955 היו מבישים לנו
כ-40 מקרים לחודש לשלם ואילו בחודשים האחרונים יש רק שניים-שלושה
מקרים לחודש. הסכמתנו דרושה כדי לשלם פיצוי חד פעמי לפועל הזכאי
לפיצויים שבועיים על פי החוק הישן. אין הצדדים רשאים לסיים ענין
כזה באופן חפשי. עם זאת אין לדעת מה יהיה עוד מספר המקרים שיובאו
לחיסול בעתיד, כי המעבידים העונינים לסיים את המקרים הללו במידת
האפשר כדי למעט את הסיכון של העלאת הפיצויים על השבונם.

י. רפאלי: צריך היה לסווג אתו אסמכתה יורידית כדי
להשוות את מצבם של כל הנפגעים מהאונות
עבודה, כדי שלא יהיה הגדל כל כך גדול בין מקרים אלה ובין פועלים
שנפגעו מקבלים כבר תשלומים על פי חוק הגטרה הלאומי.

מר בר-ניב: קבלת הצעתו של חבר הכנסת ריפתין פרושה חקיקה
ריטרואקטיבית חמורה ביותר. המעבידים ביטחו
עצמם בזמנו לפי שער הפיצויים שבקבע אז בחוק. בינתיים הועלו שעורים
אלה כמה פעמים, מבלי שיהיה להם ביטוי לכך מחברת הביטוח. עתה
מביעים לחייב אותם המעבידים לשלם לנפגעים מלפני שנים מספר אותם
תשלומים שהם היו מקבלים היום במסגרת הביטוח הלאומי, מבלי לה שר
למעבידים אלה להשיג אפילו ביטוי חלקי של הוצאות נוספות אלו, על ידי
ביטוח זה על ידי רזרבות עצמיות. נכון שאזור פרט מוצא עצמו במצב
גרוע יותר, אך באותה מידה יקופחו עובדים הפורשים מן העבודה בטרם
מקבל חוק פנטיה, למשל, ואינם זכאים להנות ממנו. מבחינת חוקיות
אין כמובן קשי לחוק חוק שיאפשר זאת, אך איני מכיר עוד מקרים
חקיקתי כזה. כל עוד לא חוק חוק, הרי במצב הקיים סכנויותינו סובבלות
על ידי החוק הקיים המחייב להגדיל את הסכומים אך ורק בשים לב לתנודות
בשכר העבודה. כל חריגה ממסגרת זו לא יהיה לה על מה לסמוך שעה
שנושח תביעה לבית הדין הגבוה לצדק.

י. אלטובי: ההגדרה של "פועל בלתי מקצועי" ניתנה לפרושים
שונים, ובני חושב כי העליה שחלה בשכר העבודה
יחד עם הוספת היוקר עולה על 12,5%. הודג הבעה דעה זו אנו מביעים לאשר את
הכו.

א. שוטסקי: אי אפשר להתנגד לאיסור הכו, אולם גם הרושם
שלי הוא כי לשכת הסטטיסטיקה לא הביטה בחשבון
את עליית השכר המתיימה.

מר בר-ניב: לשכת הסטטיסטיקה חייב לבסס את חישוביה על
שכרו של פועל מסויים, ואין לה כל סמכות לעשות
חישוב סמוצע. אולם יתכן וקיימת אפשרות להעלות גדולה יותר בהתבסס על
כך שאין אנו מעלים את הפיצויים מדי שלשה חודשים במקביל לעליית האינדקס
ושכר העבודה הכללי. עד עכשיו המשיכו לקבל פיצויים לפי ההעלמה האחרונה
בדצמבר 1954. יתכן כי סוחר ניסוק זה תהיה לנו הצדקה להעלמה ב-15%
במקום ב-12,5%.

י. רפאלין:
אני רוצה לשאול אם מבחנה פרודורטלית נהג
מסדר העבודה במרס הוא מגיש הצעה כזאת לשמוע
בם חרות דעת האגוד המקצועית

מר בר גיב:
אנו מביאים כל מה שקרה חדשה לחוות דעת האגוד
המקצועית. בענין זה קובע החוק את הנוסחה
כך שכל חלופי דעות עם האגוד המקצועית לא היו יכולים לשנות. אנו חייבים
להתבסס על בחינה של הלשכה הסטטיסטית הממשלית.

י. אלטוביץ:
בהזדמנות זו רוצה אני להביע את דעתי כי מבחינה
עקרונית רצוי היה לברר גם ענין כזה עם האגוד
המקצועית, וייתכן כי הוא היה יכול להמציא חומר נוסף שיהיה לעזר.

מר בר גיב:
אני יכול לומר כי מסדר העבודה מקבל הערה
זו לתשומת לבו וינהג בהתאם.

ה ח ל ט ה

ועדת העבודה מאשרת את הגדלת שכר הפועלים כמוצע
על ידי שרת העבודה, אולם הגדלה תהיה ב-15% לעומת
השעורים הקודמים, ולא ב-12,5% כמוצע.

הצעות נושאים לדיון בהוועדה

י. רפאלין:
אני מבקש להעמיד על סדר יומה של הוועדה שני
עניינים: יש שוב גלויים סדמיגיים של חוסר
עבודה וביחוד יש שכרם מראיגים לעתיד. צריך לדון בבעיה זו ואולי גם
להביא הצעות לכנסת; ב. דיון בקשר למפעל חסכון לבנין - מפעל אשר סדמיגיים
בו מאד בהתיישבות העובדת ולא רק בה. ג. כבר בתקופת הפגרה פניתי ליו"ר
הוועדה בבקשה להעמיד לדיון את הטעם בטחון תאונות עבודה, לרגל ריבוי
התאונות.

הנז"ר ב. אידלסון:
לא יכולה להיות התנגדות לדון בעניינים מסויים
אלה. אני מקבלת על עצמי למסור זאת ליו"ר
הקבוע של הוועדה ותהיה לנו בשבוע הבא ישיבה בה נקיים דיון יסודי
אליו נזמין את האנשים המספלים בכך.

א. שוסטק:
לדעתי, שעה שאנו מקבלי תקונים חשובים בחוקים
שונים הנוגעים לזכרים, לא קבענו כי תקונים
אלה צריכים לחול באופן אוטומטי גם על חוק מספחות חללים (ענין ביטול
המספחות שהכנסות אחרות, למשל). אלפי מספחות החללים מקבלות את תגמוליהן
לפי החוק הקודם. אני מציע כי הוועדה תתבע להחיש הגשת הצעת חוק לתיקון
קפוח זה.

מר בר גיב:
על בצדע חוק זה מסובח מסדר הבטחון. לפני
חדשיים כבר הגיעה לידי טיוטא של חוק
לחוק מספחות החללים.

בקשר לתאונות עבודה עמד הוועדה להחליט על
דיון מקיף יותר על הפיקוח על בצדע חוקי עבודה, לרבות בטיחות ותאונות
עבודה.

י. רפאלין:
נכון שצריך לבחון פעם כיצד מתבצעים החוקים
הללו, אך מבחינה טכנית אני מציע לדון בחילה
בסעיף תאונות עבודה,

א. כהן:
רצוני לשאול אלו חוקים הועברו לוועדה על ידי הכנסת ולא שיפלטו בהם עדיין. שנית, מה מצב ההכנות לחוק בדבר פיקוח מסלכתי על לשכות עבודה.

מר בר ניב:
בוועדה נמצאים החוקים הבאים: חוק הסכמים קבוציים שדנו רק בסעיפו הראשון; חוק ייסוב סכסוכי עבודה שהכנסת סיימה בו עכשיו את הקריאה הראשונה; תקון מסויים לחוק איסור אפיית לילה; חוק המהנדסים והאדריכלים. אני מצטער לציין כי בכנסת השלישית לא עשתה אאאאא הוועדה עדיין כל צעד קדימה בשטח החקיקה כך שהטיפול בחומר שנצטבר יצריך לפחות עבודה של שנה תמימה בקצב מזורז.

מלבד החוקים שסניתי מוכנים להעברה לכנסת לקריאה ראשונה חוק הגנת הסכר, חוק גמלאות לנפגעי ספר וחוק אגודות המגטולים. בקשר לחוק ארגון התעסוקה מוכנה הצעת חוק בעין זה מסמן, אולם יש מספר בעיות עקרוניות שנוסחו בחוק באופן אלטרנטיבי ומחייבות ברורים מוקדמים בטרם אפשר יהיה להביא למסשלה ומהמסשלה לכנסת. מבחינת ההכנות הרי הסינוסה מוכנה.

א. שרמטק:
רצוני לשאול && מה עם חוק שרות הטרינה שהונא בכנסת השניה והוועדה דנה בו שבועות רבים.

מר בר ניב:
על שאלה זו לא אוכל להשיב כרגע.

היו"ר ב. אידלסון:
מעביר את שאלות חברי הוועדה לידיעת היו"ר הקבוע שיעמידן לדיון. כפי ששמענו ישנם חוקים רבים אשר הוועדה סעכת את העברתם ונצטרך לעבוד בקצב מזורז כדי להכניסם.

מאחר ששמענו כי מר בר ניב עומד לצאת לחוץ-לארץ, ברצוני לברכו בשם הוועדה ולהודות לו על &&& עזרה הרבה שהוא מגיש לוועדה בעבודתה.

הישיבה נועלה בשעה 10.30